אזל שילא אמר לדביתהו צבית לי זוודתא. תכריכין: **מילי.** שלא יצאין עלי בפני רב: **דקא פרח אסא.** רגלין היו להמיה הדם על המטה וההדם של אלו פורח היה והולך ממטה למטה: **פייסא.** שלוס: **קושי מהו שספור בזיבה.** כל מה שספרה: **דבר הגורם.** לידי זיבה אם ראתה שלא והאי לאו גורם הוא דלא אתיא בה לידי זיבה. ואי קשיא והרי קרי שאינו גורם כדקי"ל וסותר ההיא לאו אתירה היא דחד יומא הוא דסותר וכי קא בעי רבא לסתור הכל: **שאינו גורם.** כדקי"ל[ט] ולא מחמת אונסו: **וסותר.** כדאמר בפירקין ברביעית אין בודקין אותו: **לאי.** בחמת אונס נמי גורם הוא לידי זוב שאם ראה שתים שלא באונס ושלישית באונס מצטרפין לקרבן דתנן שלישית אין בודקין אותו: **לקרבן אמריפי.** דבעי בדיקה ולא לסתירה: **אלא.** לא תוקי כדתרלה לטמויי במשא אלא ודאי לסתירה ובעיין לא תפשוט דאתן לרבנן בעינן ואת פשטת מדר"א: **ש"מ.** מדנקט לשון גרמא מכלל דקיימא ליה דבר הגורם סותר: **רבי אליעזר היא.** דאמר אונס סותר ואינו גורם: **מהו שתעלה.** אם ילדה בזוב ובימי לידתה לא ראתה מהו שיעלה לה לנקיים ולא תצטרך לספור אחריהן: **אינה סותרת.** אם היתה זבה ופסקה והתחילה לספור וילדה אינה סותרת וימי לידתה אפי' אינה רואה בהן אין משלימין לספירתה אלא משלמת אחריהן [י] אם טהרה: **מזובה.** וספרה לה [כ] מזובה: **ולא מנגעה.** כיון שטהרה מזובה סופרת מיד [מ] ותביא קרבן לזיבתה ואז תטהר מלטמא בועלה ואפילו מנוגעת ולא צריכה להמתין עד שתטהר אף מנגעה: **ולא מלידתה.** כיון שטהרה מזובה סופרת מיד ואינה צריכה להמתין עד שיעברו ימי לידתה. אלמא ילדה בימי ספירה אינה סותרת ועולה:

דבר הגורם סותר כו'. וא"ת יולדת בזוב תוכיח דסותרת לרב דאמר מעין אחד הוא אע"ג דדם טוהר אינו גורם שום טומאה וי"ל דדם טוהר חשיב גורם טפי כיון שאם לא ילדה הוא זבה אז נדה לרב דאמר מעין אחד הוא ולא דמי לקושי דלעולם דם שתראה מחמת קושי לידה אינו גורם זיבה: **נקטינן דאין קושי סותר.** מכאן משמע דלא דרשי אתיס אם לא שנפרש לעיל (דף לה.) ורבנן אתיס לא דרשי היינו להך דרשא אך משמע דלא דרשי כלל[ט]: **אביי אמר אינה סותרת ואינה עולה.** כתב רש"י בתשובה אחת דאבי מודה דימי לידה שאינה רואה בהן עולים לספירת זיבתה דהכי מוכח פרק בא סימן (לקמן דף נד:) מן הברייתא והכא אליבא דר' מרינוס קיימין מדע דאין רגילות למיבעי חדא מילתא בתרי דוכתי דבעי לה הכא ובשילהי בפ' בא סימן (שם) ותו היאך חולק אבי אבייתא דהתם ותו דמה לחם לאבי ורבא להזכיר אתירה לא היה לחם להזכיר אלא עליה דפליגי בה אלא אליבא דר' מרינוס בעי מהו שתעלה דמדנקט אין לידה סותרת ולא קאמר נמי דעולה מכלל דסבירא ליה דאינה עולה או דלמא הא בהא תליא כיון דאינה סותרת ע"כ עולה מוחאר מטהר אלא תהא טומאה מפסקת ביניהן אי אמרת אינה עולה אפסיק ליה לידה ואבי אמר לך ישלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהם אמר רבא מנא אמינא לה דתניא מזובה ולא מנגעה מזובה ולא מלידתה ואבי אמר לך תני חדא מזובה ולא מנגעה ולא תתני ולא מלידתה ורבא האי מאי אי אמרת בשלמא מזובה ולא מלידתה איידי דאצטריך ליה לידה תנא נגעה אטו לידה אלא אי אמרת מזובה ולא מנגעה האי מזובו ולא מנגעו ואבי חד בזב וחד בזבה וצריכי דאי כתב רחמנא בזב

אזל שילא אמר לדביתהו צבית לי זוודתא דלא ליזיל ולימא ליה לרב מילי עילואי צביתה ליה זוודתא נח נפשיה דשילא חזו דפרחא אסא מהאי פוריא להאי פוריא אמרי ש"מ עבדו רבנן פייסא בעי רבא קושי מהו שתסתור בזיבה דבר המטמא סותר והאי נמי מטמא [ט]כימי נדה הוא או דילמא דבר הגורם סותר והאי לאו גורם הוא א"ל אביי אונס בזיבה יוכיח שאינו גורם וסותר אמר ליה לאיי האי נמי גורם הוא [ג]דתנן [א]ראה ראייה ראשונה בודקין אותו שניה בודקין אותו שלישית אין בודקין אותו ולרבי אליעזר דאמר אף בשלישי' בודקין אותו ה"נ כיון דלא גרים לא סתר אמר ליה לרבי אליעזר ה"נ ת"ש [ב]רבי אליעזר אומר אף בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו מאי לאו לסתירה לא לטמויה לההיא טיפה במשא ת"ש בשלישית רבי אליעזר אומר בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו לקרבן אמרתי ולא לסתירה אלא לר"א תפשוט דדבר שאינו גורם סותר לרבנן מאי ת"ש דתני אבוה דרבי אבין מה גרם לו זובו שבעה לפיכך סותר שבעה מה גרם לו קריו יום אחד לפיכך סותר יום אחד מאי שבעה אילימא דמטמא שבעה האי מה זובו טמא שבעה מבעי ליה אלא לאו דבר הגורם סותר דבר שאינו גורם אינו סותר ש"מ אמר אביי [ד]נקטינן אין קושי סותר בזיבה ואי משכחת תנא דאמר סותר ההוא ר"א היא תניא רבי מרינוס אומר [ה]אין לידה סותרת בזיבה [ו]איבעיא להו מהו שתעלה אביי אמר אינה סותרת ואינה עולה רבא אמר [ז]אינה סותרת ועולה אמר רבא מנא אמינא לה דתניא [1]ואחר תטהר [ח]אחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהם אי אמרת בשלמא עולה היינו דלא מפסקת טומאה אלא אי אמרת אינה עולה [ט]אפסיק ליה לידה ואבי אמר לך [י]שלא תהא טומאת זיבה מפסקת ביניהם אמר רבא מנא אמינא לה דתניא [יא]מזובה ולא מנגעה מזובה ולא מלידתה ואבי אמר לך תני חדא מזובה ולא מנגעה ולא תתני ולא מלידתה ורבא האי מאי אי אמרת בשלמא מזובה ולא מלידתה איידי דאצטריך ליה לידה תנא נגעה אטו לידה אלא אי אמרת מזובה ולא מנגעה האי [2]מזובו ולא מנגעו ואבי חד בזב וחד בזבה וצריכי דאי כתב רחמנא [יב]מזובו ולא מנגעו ואבי חד בזב

ש"מ אלבע דימי לידה אין עולין לאפוקי מן הברייתא דלעיל לגוי לחד שיטויא ומברייתא דבא סימן (לקמן דף נד:) דסברי דעולין אלא אינו מונה אלא דברים של חדוש אבל הא פשיטא לן דאין עולין ועוד אומר ר"ת דברייתא דבא סימן איכא למימר כדמפרש ליה רב פפא משום דאימא ילדה זכר להכי עולה שבוע שני לספירת זיבתה ודבריו נראה טפי מדקתני ואין קרבנו נאכל א"כ איכא למימר אימר לא ילדה ואפי' ילדה אימא ילדה זכר ותדע דלא קיבל דברי רב הונא דהתם ולא הדר ביה אלא סבר דאין עולין מדקאמר בשמעתין רב פפא אמר ע"כ הקישן הכתוב ואי סבר עולין א"כ ע"כ צריך לאוקמי כר"א כדמוקי רבא ואמאי דחיק לאוקמי כרבנן דר"א דאמרי אין דין אפסר משאי אפסר כיון דבלאו הכי צריך לאוקמי כר"א דאמר אין עולין אלא ודאי לא הדר ביה ומיהו אי גרסינן לעיל דאמר סותר רבי אלעזר והכא רבי אליעזר אין להוכיח כלום ודברי רב פפא דלקמן איכא למימר דאינו עיקר אע"פ דהוי ספק ספיקא (יא) שבוע שני אינו עולה לספירת זיבתה דאיכא למיחש דילמא נקבה היא כדאמר רב הונא התם משום דאיכא נמי ספק ספיקא בסוף ימי טוהר דסתרה לה כדפרישית לעיל גבי המפלת חיה ועוף (דף מ. סד"ה חומר) ומיהו כיון דאין קרבנה נאכל איכא בלאו הכי ספק ספיקא שמא לא ראתה ואפילו ראתה שמא לא ילדה ואומר ר"ת דימי לידה שאינה רואה בהן הוא למ"ד מיע"ל קג"ס ולא לחי העומד מאליו בפ"ק דעירובין (דף טו.) ורב סעדיה כתב דנשים שלנו דחשבינן להו כיולדות בזוב אם עברו ימי טומאת ז' לזכר או י"ד לנקבה וספרה שבעה נקיים בימי טוהר או אפילו בימי טומאה מותרת לבעלה עד מ' לזכר ופ' לנקבה אע"פ שרואה דם הכתוב קראו דם טוהר שכן שנו חכמים ימי לידה שאינה רואה בהן עולים לה לימי ספירת זיבתה הרי בהדיא חולק על ר"ת והא דלא קאמר בהמפלת (שם דף ג.) ש"מ ד' איכא למימר משום דלא קאמר אלא היכא דאלי בהא דאין עולין לא מצי למימר הא מני רבי אליעזר היא דלאחיי לכ"ע אין עולין:

רבא אמר אינה סותרת. וא"ת והא [מ]רב סובר בפ"ב (דף טו) דאי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם ואי"כ תסתור דהכא בעינן שבעה נקיים מדם וי"ל [ט]דרב אליבא דר' מרינוס קאמר כדפרישית וסבר דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם דהא קאמר דאינה סותרת:

מה

נג א מיי' פ"ב מהל' ממזרים כפה"ל ס"ה:

נד ב ג מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל"י:

נה ד ה מיי' שם טוש"ע יו"ד סימן קלד סעיף ג:

נו מיי' פ"ה מהל' מעכב ומושב ה"ע טוש"ע יו"ד סי' קלו סעיף י:

תוס' הרא"ש

אז דילמא דבר הגורם סותר. אע"ג דקרי סותר היינו יום אחד וכן הוא גורם טומאה יום אחד. ותימה והרי דם טוהר דאינו גורם טומאה וסותר לרב דאמר מעיין אחד הוא כדאמר לעיל דיולדת בזוב צריכה שתשב ז' נקיים וי"ל דדם טוהר לרב חשיב גורם טפי שאם תראה בזה הענין בימים הראויין לזיבה תהא בו זבה ולא דמי לקושי משום דם שיראה בקושי לעולם לא יגרום זיבות: **אמר** ליה אביי אונס בזוב יוכיח שאינו גורם וסותר. אביי לית ליה הא דאמר רב הונא לעיל ראיה ראשונ' של זב מטמאה באונס: **איבעיא** להו מהו שתעלה. כתב רש"י בתשובה דהך בעיא אליבא דר' מרינוס הוא דמיבעיא לן ולאו תלמודא באפי נפשיה הוא דמיבעיא ליה משום דלקמן פ' בא סימן מיבעיא ליה לתלמודא ימי לידה שאינה רואה בהן מהו שיעלה לספירת זיבתה. ומייתי עלה ת"ש ואין שיטת התלמוד לישאל בעי' אחת לפעמי' ולישא וליתן בה אלא הכא לר' מרינוס הוא דקבעי דנקט לישנא דסותרת ומיבעיא ליה מאי סבירא ליה בעלייה מי אמרי' מדלא קאמר ימי לידה עולין לספירת זיבתה אינה עולה אית ליה או דילמא הא בהא תליא כיון דאינה סותרת ע"כ עולה דאם לא כן לא מניא רצופין ורחמנא אמר אחר אחר לכולן. אביי אמר אינה סותרת דוקא קאמר ואינם עולין ואפי' אינה רואה בהן אלא משלמת ספירתה לאחר שבועיים וה"מ דלא חזיא דם אבל אי חזיא דם לא אחר אחר הוא דאע"ג דלאו טומאת זיבה הוא מ"מ מדם בעי' נקיים דהא אפי' דם טהור סותר לרב דאמר מעין אחד הוא כ"ש דם דימי טומאה ורבא אמר אינה סותרת ועולה דהא בהא תליא: **אמר** רבא. מנא אמינא לה. דכל דאית ליה דאינה סותרת אית ליה דעולה דתניא ואחר תטהר כו' וע"כ ר' מרינוס לא פליג אקרא וכן מייתי מקרא דוטהרה מזובה דע"כ ר' מרינוס לא פליג אקרא. מי' ק' דהא ע"כ ר' אליעזר פליג אהך קרא דוטהרה מזובה דאיהו נמי אמר דמסתר נמי סתרה. וכ"ש דאינה עולה. והכי משני רבא גופיה לקמן וי"ל דאה"נ דהוה מצי למימר אביי ולטעמי':

מה ימי נדותה דאין ראוין לזיבה. ול״ת דבשילהי בא סימן (נקמן דף נד.) אמר ימי נדותה שאינה רואה בהן עולין לספירת זיבה וי״ל דהתם מיירי בזבה קטנה שרואה יום י״א דיום י״ב הויא ביה תחלת נדה ועולה לה: **על** ברחך הקישן הכתוב. ואין משיבין בזב משום דלא מטמא באונס אבל זבה דמטמיא באונס אימא לא צריכא ואי כתב רחמנא בזבה משום דלא מטמיא בראיות כבימים אבל זב דמטמא בראיות כבימים אימא לא צריכא אמר אביי מנא אמינא לה דתניא [1]דותה תטמא [6]לרבות את בועלה דותה תטמא לרבות את הלילות דותה תטמא לרבות את היולדת בזוב שצריכה שתשב שבעה נקיים מאי לאו נקיים מלידה לא מדם ואמר אביי מנא אמינא לה דתניא כימי נדתה כך ימי לידתה [8]מה ימי נדתה אין ראוין לזיבה ואין ספירת שבעה עולה מהן אף ימי לידתה שאין ראוין לזיבה אין ספירת שבעה עולה מהן ורבא הא מני רבי אליעזר היא דאמר מסתר נמי סתרה וכי דנין אפשר משאי אפשר אמר רב אחדבוי בר אמי ר׳ אליעזר היא [3]דאמר דנין אפשר משאי אפשר ורב ששת אמר על כרחך הקישן הכתוב איכא דאמרי אמר רב אחדבוי בר אמי אמר רב ששת רבי אליעזר היא דאמר דנין אפשר משאי אפשר ורב פפא אמר על כרחך הקישן הכתוב: קשתה שלשה ימים וכו׳: איבעיא להו שפתה מזה ומזה מהו רב חסדא אמר [4]טמאה רבי חנינא אמר טהורה א״ר חנינא משל למלך שיצא וחיילותיו לפניו בידוע שחיילותיו של מלך הן ורב חסדא אמר כל שכן דבעי נפיש חיילות טפי תנן רבי יהושע אומר לילה ויום כלילי שבת ויומו ששפתה מן הצער ולא מן הדם טעמא דמן הצער ולא מן הדם הא מזה ומזה טהורה תיובתא דרב חסדא אמר לך רב חסדא לא מבעיא מזה ומזה דטמאה דפסקי להו חיילות לגמרי אבל מן הצער ולא מן הדם אימר כי היכי דמדם לא פסקה מקושי נמי לא פסקה והא תונבא בעלמא הוא דנקט לה קמ״ל תנן קשתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום ושפתה מעת לעת וילדה הרי זו יולדת בזוב היכי דמי אילימא כדקתני למה לי שלש בתרי בקושי וחד בשופי סגי אלא לאו הכי קאמר קשתה שלשה ושפתה מזה ומזה או שקשתה שנים ושפתה מעת לעת הרי זו יולדת בזוב ותיובתא דר׳ חנינא אמר לך רבי חנינא לא לעולם כדקתני והא קא משמע לן דאע״ג [5]דמתחיל קישוי בשלישי ושפתה מעת לעת טמאה לאפוקי מרבי חנינא: כמה היא קשויה ר״מ אומר וכו׳: השתא חמשים מקשיא ארבעים מיבעיא אמר רב חסדא ל״ק כאן לחולה כאן לבריאה א״ר לוי אין הולד מטהר אלא ימים הראויין להיות בהן זבה ורב אמר אפי׳ בימים הראויין לספירת זבה אמר רב אדא בר אהבה ולטעמיה דרב אפי׳

ארבעים מיבעיא. בסוכה[8] לא פריך כי האי גוונא ארבי יהודה דמכשיר עד ארבעים וחמשים אמה התם משום דקיס ליה דלאו דוקא אלא ארבעים וחמשים כדאמרי אינשי ואפילו טובא אבל הכא הוי דוקא חמשים כדקתני בסמוך וחמשים שהולד מטהר ובפרק מפנין (שבת דף קכו:) דפריך השתא ה׳ קופות ד׳ מיבעיא המקשה סבר דדוקא נקט ומשני דלאו דוקא נקט אלא ד׳ וה׳ כדאמרי אינשי ועוד משני דהוה דוקא ד׳ מאולר קטן וה׳ מאולר גדול ובפרק אע״פ (כתובות דף ס.) תינוק יונק אפי׳ ד׳ וה׳ שנים נמי לא דייק התם משום דלאו דוקא ה׳ אלא לפי ערכו כדקאמר התם ואפילו חבילתו על כתפו ובפרק הזרוע (חולין דף קלב:) דאמר כהן טבא ב׳ וג׳ שבתות פטור מן המתנות מכאן ואילך חייב במתנות התם נקט ב׳ לרבי דאמר[9] בתרי זימני הוה חזקה ולרשב״ג ג׳[10] : **ורב** אדא בר אהבה אמר אף ימים הראויים לספירת סתירת זיבתה. ול״ת מה הוסיף על דברי רב הא לרב נמי הראויין לספירה היינו ז׳ ימים אחר י״א יום ואז מתחילות י״א אחרים שהם ימי זיבה ול״כ לדידיה נמי לעולם קושי מטהר וי״ל דאיהו נדה עד שיעברו שבעה ימי הספירה אחר י״א ואם תאמר אז אף בקושי טמאה לרב ולרב אדא טהורה דראויין לספירת סתירת זיבתה ור״ח פי׳ דלוי אינו מטהר אלא תשעה ימים הראוין ליעשות בהן זבה אבל י׳ וי״א דאינם ראוין ליעשות בהן זבה דאפילו ראתה אפי׳ גם בי״ב איהו אלא נדה ורב מוסיף ימים הראויין לספירה כגון עשירי וי״א וחמשה ימים אחרי כן אבל שני ימים משבעה ימים אחרונים אם ראתה בהן טמאה לרב ורב אדא מוסיף אף אותם שני ימים וגמגא כולן טהורין: להיות

מסורת הש״ם

א) [נעיל לה:], ב) ממחות פב: יט. [סוכה כ: וש״נ], ג) גי׳ רש״ל לחל, ד) [נעיל לו:], ה) [דף פב.], ו) [נ״ק סג:], ז) עיין רש״ל, ח) [דף נ: ושם], ט) [בינמות סד:], י) [וע״ע תוס׳ שבת ס: ד״ה השתא],

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא: ויקרא יב ב

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה תונבא וכו׳ החולי הס״ד ותמ״כ מ״ה אילימא כדקתני אלאה: (ב) ד״ה אף ימים וכו׳ כתב רחמנא בנדתה ולא כזיבתה:

גליון הש״ם

גמ׳ מה ימי נדתה. בחדושי הרשב״א גיטין דף ט ד״ה הא דקתני היה הגי׳ כאן הקיש ימי נדתה לימי לידתה מה ימי נדתה וכו׳:

לעזי רש״י

אישטורדישו״ן. לבלבל.

מוסף רש״י

דותה תטמא. קרא ימיה דותה, דה״ל למכתב וטמאה שבעת ימים כימי נדה ולשתוק, לרבות את בועלה. שמטמאה את בועלה כנדה, ולרבות את הלילות כימים, דלא מיתא ימים כתיב (לעיל לה:).

תום׳ הרא״ש (המשך)

לכמה דברים וי״ל כיום דאיצטריך היקישא לשאר דברים לא שייך התם למימר ע״כ הקישן הכתוב לענין איפשר משאי איפשר: וד׳ חנינא אמר טהור. מסתברא דר׳ חנינא אמתניתין דוקא קאי ששפתה מעת לעת אבל טפי לא מסתבר שיקדימו כל כך חיילות לפני המלך: **השתא** נ׳ מקשיא מ׳ מיבעיא. בריש סוכה דקאמר ר׳ יהודה מכשיר עד מ׳ או נ׳ אמה לא דייק הכי משום דקים ליה התם דלאו דוקא אלא מ׳ ונ׳ כדאמרי׳ אינשי וה״ה לטובא כדמשני בשבת בריש מפנין ומאן דמשני התם ד׳ מאוצר קטן וחמש מאוצר גדול קסבר דוקא קתני דלאו מיסתבר ליה לפנות כל כך בשבת וה״נ קים ליה דדוקא הוא דלא מיסתבר לטהר הקישוי לעולם. ועוד דקתני בשמעתין וחמשים שהולד טטהר וכן גבי סנדל המסומר דייק הכי בפ׳ במה אשה גבי ארבע וחמש ובפ׳ אע״פ דכתובות גבי יונק תינוק והולך ד׳ או ה׳ שנים לא דייק משום דפשיטא ליה דלאו דוקא ה׳ אלא כל לפי צורך הוולד. וכן בריש אע״פ בכתובות אבל חכמים אומרים משהה אדם את אשתו אפי׳ ד׳ או ה׳ שנים בלא כתובה התם נמי לאו דוקא דפשיטא ליה ד׳ וה׳ כדאמרי׳ אינשי ואפי׳ טובא.

עין משפט נר מצוה

נו א מיי׳ פ״ז מהל׳ איסורי ביאה הל״א וע׳ במ״מ [והל״ב]:

תוס׳ הרא״ש

אמר אביי מנא אמינא לה דתניא דותה תטמא כו׳. הכי מייתי אביי ראיה לר׳ מרינוס דכיון דאשכחן תנא דפליג אברייתא דבא סימן דסבר עולין אית לן למימר דר׳ מרינוס נמי סבר הכי מדלא קאמר בהדיא עולין וה״ה דהוה מצי אביי לאיתויי ההיא דיצאה מליאה ובאה ריקנית דלעיל דאית ליה דאין עולין אלא דאי הוה מייתי לה הוה מוקי לה רבא נמי כר׳ אליעזר כך פרש״י בתשובה. ולפי פי׳ בין אביי בין רבא מצו סברי כמסקנא בסוף בא סימן ואליבא דר׳ מרינוס הוא דפליגי. ור״ת פי׳ דאדעתא דנפשייהו פליגי דהלכת׳ כותיה דאביי דאמר אין עולין ומדקדק מהא דאמר לעיל אהך ברייתא דיצאה מליאה ש״מ תלת ולא קאמר ש״מ אין עולין לאפוקי מברייתא דלעיל דסברא עולין ללוי אליבא דחד שינוייא דשני בשופעת וכו׳ ולפי המסקנא עולין לה וכו׳ ולאפוקי מברייתא דסוף בא סימן. אלא אינו מונה אלא דברים של חידוש הך דר׳ עקיבא ודר׳ שמעון וטבילה בזמנה אלא הא פשיטא ליה דאין עולין ויש לדחות דלא חשיב אלא הנך ג׳ דאיכא פלוגתא דתנאי. אבל בהא דאין עולין לא הוה מצי למימר ש״מ ר׳ אליעזר היא דהא לאביי אתיא אפי׳ כמאן דפליג על ר׳ אליעזר כדקאמר אביי הכא דלר׳ מרינוס דאמר אינה סותרת אין עולין. ועוד אומר ר״ת דהא דאמרינן בסוף בא סימן דעולין היינו רב הונא בריה דרב יהושע דמסיק לה התם אבל רב פפא דחי לה התם ולא קבל תשובתו של רב הונא ולא הדר ביה אלא סובר כאביי דאמר אין עולין מדפריך בסוף סוגיין וכי דנין אישר משאי אישר. רב פפא אמר ע״כ הקישן הכתוב ולמה ליה לרב פפא למימר הכי הא בלאו הכי אוקמה רבא כר׳ אליעזר אלא ש״מ דרב פפא לטעמיה דאמר אין עולין ואומר ר״ת דהיא הלמד של יע״ל קג״ם ולא כאותם המפרשים דהיינו למד של לחי העומד מאליו דעירובין: **מה** ימי נדה שאינן ראויין לזיבה ואין ספירת ז׳ עולה מהן. משום דכל זיבה זמן שהזיבה מושכת אין מתחיל פתח נדותה והא דאמרינן בסוף בא סימן זאת אומרת ימי נדה שאינה רואה בהן עולין לספירת זיבתה בזיבה קטנה בשומרת יום כנגד יום איירי: ה״ג רש״י אף ימי לידתה שאינן ראוין לזיבה אין ספירת ז׳ עולה מהן ופי׳ דאין ראויין לזיבה כדדרשינן דמה מחמת עצמה ולא מחמת וולד. וקשה לי דמהך קרא לא ממעיטנא אלא דם הקושי שאינו טמא בזיבה אבל ימי לידה לא ממעיטנא מהתם הלכך נראה דגירסת הספרים אף ימי לידתה אין ראויין לזיבה ואין ספירת ז׳ עולה מהן וכולה מילתא יליף לה מהיקישא. ע״כ הקישן הכתוב. וכ״ע מודו הכא. וקשה דבפ׳ התודה גבי ר׳ אליעזר דיליף פסח דורות מפסח מצרים דאינו בא אלא מן החולין ויליף לה ר׳ אליעזר מועבדת שיהיו כל עבודות של חדש זה כזה ואפ״ה קאמר ר״ע וכי דנין אישר משאי אישר ואין לומר דלית ליה לר׳ עקיבא ההוא היקישא דהא בפסחים בפ׳ מי שהיה טמא מקיש להו אהדדי

וקשה מהא דאמרינן בחולין פ׳ הזרוע כהן טבח שתים ושלש שבתות פטור מן המתנות מכאן ואילך חייב אמאי לא דייק התם. וי״ל דנקט שנים לר׳ דאמר בתרי זימני הויא חזקה ושלש לרשב״ג:

אף ימים הראויין לספירת סתירת זבה. בימי [ג] זיבה דלעולם היא טהורה עד שתשפה שהרי כל ימיה ראויין לכך שאם תספור ששה ותראה קותרת הכל ונמצאו הימים הבאין ראויין לספירה והא דתניא [לעיל לו:] בימי נדה נדה היכא דאתחיל קושי מימי נדה אבל אתחיל בימי זיבה כל מה שיאריך הקושי טהורה: [ד] **ועוד ארבעים וחמשים יום.** קס"ד לגמרי מטהר לה ר"מ מזוב ומנדות: **בימי נדה נדה.** וה"ק ר"מ כמה הוא קשויה שלא תבא להתחייב בקרבן ולספירת נקיים ארבעים וחמשים יום ומיהו בכל הני ארבעים כי שלמי ימי זוב ומטו ימי נדות טמאה נדה וכי הדרי שלמי ז' ימי נדות ומטו ימי זוב טהורה: **זבה גדולה.** ראתה שלשה רצופין בתוך י"א יום טהורה מספירת נקיים ומקרבן אבל לא ראתה אלא יום אחד צריכה למנות יום כנגד יום דכי כתיב דמה דדרשינן [ע"ב] ולא מחמת ולד בזבה גדולה כתיב דכתיב בהטוא קרא ימים רבים ואם משך קשויה יותר מאחד עשר יום שנכנסה לימים ארשויים לנדה טמאה: **ימי וכל ימי זוב טומאתה וגו'.** ומייתיהו נפקא לן זבה קטנה בשילהי מכילתין [עג.] בשמעתא בתרייתא: **קשיא לתרוייהו.** דאמרי זבה גדולה וקטנה הוא דמטהר ולד אבל אם יאריך אחריהן טמא: **בימי זיבה.** למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה: **יש מקשה.** שהיא רואה: **ק"נ יום.** לצופין: **ואין זבה עולה בהן.** ולא שתהא מקשה כל ק"נ יום: **כילד ראתה ג' בלא עת.** בלא עת נדתה הרי [ה] י"א ימים שלאחר נדתה שהן ימי זיבה ואינה זבה עד שתראה בהן ג' רצופין ואם ראתה שנים בסופן כשתראה למחר הוי פתח של נדותה ואינו מצטרף לה לזיבה אלא תחלת נדה הוא וכל שבעה תהיה נדה הרי ט' ימים רצופין ושנים שלאחר הנדה שהן מן י"א של ימי זוב וכל כמה דלא חזיא ג' בימי זיבה לא הוא זבה הרי י"א רצופין וקשתה חמשים והיא חולה ומתרינן לעיל [לז:] בחולה חמשים הרי ס"א וביום ס"א [ו] ילדה נקבה ואפילו רואה כל שמונים אינה זבה ואחד ושמונים הוי תחילת נדה ואם תראה ז' הרי מאה ומ"ח ושנים שלאחר הנדה ותפסוק הרי ראתה ק"נ רצופין ואינה זבה אבל אם תראה יותר הוא זבה דהוו להו ג' לאחר הנדה: **וחמשים שהולך מטהר.** הנך חמשים של קושי לפני השמונים: **א"כ.** דקחשבת שמונים של נקבה: **יש מקשה לעולם.** ואינה זבה כגון טובלת לי"ד של נקבה ומתעברת ולסוף שמונים שבעה לנדה ושנים לאחר הנדה ומקשה חמשים וחוזרת ומפלת נקבה וכן לעולם: **אמר להן.** ר"מ מאי דעתייכו משום נפלים כדפרשינן: **אין קושי לנפלים.** אין הנפל מטהר קישויו ואנן בולד דאית ליה קושי קמיירינן: **יש רואה.** בלא קושי: **קמ"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם.** דאי לא אפשר הוא לה זבה כשילדה אחר שנים שלאחר הנדה דהוה ליה יום לידה שלישי ואי הוא חזיא קודם לידה בפתיחת הקבר הרי היא זבה הואיל ובלא קושי ראתה: **להקל ולהחמיר.** פעמים שאינו מטהר כלום פעמים שהוא מטהר חדש ויום אחד: **הרי זו יולדת בזוב.** הואיל ורוב זיבה בשמיני הואי שאין הולד מטהר שדינן חד יומא בתר תרין והרי היא זבה: **ואפי' בסוף תשיעי ילדה.** ואע"ג דתשיעי כולו בשופי חוץ משני ימים אין זו יולדת בזוב בלבד שלא תראה דם בימי השופי ולא אמרינן כיון דשופי סמוך לילדה נטמאה בדם הקושי דקסבר ר' יהודה שיפורא גרים כלומר החדש של תשיעי גורמת לידת הולד דמכי עייל הוה זמן לידה הילכך כל הדמים שרואה בו בקושי אינו אלא מחמת הולד אע"ג דאיכא שופי בתרייהו ואפי' בתחלת תשיעי הוי מחמת ולד דקסבר יולדת לט' יולדת למקוטטין: **שיפורא.** שופר שתוקעין בו ב"ד בקדוש החדש: **או למאתים ושבעים ואחד.** דהוו להו ט' חדשים שלמים של שלשים ויום ראשון של עשירי יולדת: **או נרע"כ.** כלומר אם לא קלט הזרע יום ראשון קולט בשני ומיום קליטתו הוי התחלת העיבור: **או נרע"ג.** שאם לא קלט בשני קולט בשלישי אבל אם לא קלט בשלישי שוב אינו קולט דקי"ל דעד שלישי הוי ראוי להזריע מכאן ואילך מסריח במסכת שבת (דף פו.) בפולטת שכבת זרע ביום השלישי בפרק ר' עקיבא. אלמא לא ילדה למקוטטין: **[הוא].** שמואל דאמר כחסידים:

לידי

מסורת הש"ס

ג) [לעיל כא. וש"נ], בכ"מ: ד) [ס"ב רש"ס], ה) לא נמצא זה בפירש"י שלפנינו, ו) [לעיל מ.],

תורה אור השלם

1. וְאִשָּׁה כִּי יָזוּב זוֹב דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֵת נִדָּתָהּ אוֹ כִי תָזוּב עַל נִדָּתָהּ כָּל יְמֵי זוֹב טֻמְאָתָהּ כִּימֵי נִדָּתָהּ תִּהְיֶה טֻמְאָה הוּא: ויקרא טו כה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עד ארבעי:

גליון הש"ם

גמ' או למאתים ושבעים ושלשה. בירושלמי פ' המולך מ"ו לו לרע"ד וע' ביפה מראה שם: תוס' ד"ה שיפורא וכו' דלא קי"ל כרבה תוספאה. ע' לעיל מז ע"א תוס' ד"ה אלא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' אבל אבל שאול משמיה דרב אמר. נ"ב כ' בסה"ל ד' קמטו ע"ד לא ידעתי מי הוא ולפענ"ד נ"ל אבא שאול משמיה דרבי. ועי' פסחים דף לד ע"א דאבא שאול גבל של בית רבי היה: ב) שם אלא למאתים וכו'. נ"ב עי' תכולת שור:

מוסף רש"י

לפתיחת הקבר. הלחם, בלא דם. דם לידה (לעיל כא.).

עין משפט נר מצוה

נז א עי' במ"מ פ"ו מהל' איסורי ביאה הל"ח:

נח ב מיי' שם הל"ב ועי' במ"מ:

נט ג מיי' שם הל"ח:

תוס' הרא"ש

הראויין להיות בהן זבה גדולה. פר"ח לאפוקי עשירי וי"א דאין ראויין להתחיל בהן זבה גדולה א"נ לאפוקי יום ראשון ויום שני של י"א דאין ראויין להיות בהן זבה גדולה ולשון ראויין משמע כפירושו: **מאי** דעתייכו משום נפלים וכו'. ותימה בלא נפלים נמי משכחת לה (נמי) יותר מק"נ ימים כגון יהודה וחזקיה שנשתהו ג' חדשים זה אחר זה וי"ל מילתא דלא שכיח הוא א"נ כשנתעברה תאומים לא קא מיירי: **יש** רואה ק' יום. ותימה כל ימיה משכחת לה דאחר שמונים של נקבה הפילה נקבה אחרת וי"ל דבחד ולד איירי א"נ היינו האי דפרך מאי קמ"ל דאי חידוש של ק' יום הא משכחת לה אפי' טובא ולר' מאיר משכחת לה כל ימיה כה"ג אלא דר' מאיר לא איירי אלא בלידת קושי: **ש"מ** קסבר ר' יהודה שיפורא גרים. שופר שתוקעין ב"ד בקידוש החדש דחדש של עיבור הוא לפי חידוש הלבנה ותימה דלמא דיה חדשה דקאמר היינו ל' יום האחרונים שהוא חדש תשיעי לעיבורה וי"ל דא"כ ה"ל למימר דיה חדש אחרון אבל חדשה משמע חדש המבורר דהיינו חדש הלבנה וקאי [ש"מ] אמתני' כמו אבריתא אלא שנקבע בתלמוד אחר הבריתא א"נ משום דבריתא מוכחא דיולדת למקוטעין מדקתני אפי' בתחלת תשיעי ילדה ולא מיקרי חדש לענין חדש העיבור כיון דאין בו אלא יום אחד ולא שייך עליה למימר כמתניתין דיה חדשה. ונראה דלר' יהודה דבחדש ראשון של עיבור נמי שיפורא גרים ואם עיברה ביום אחרון של אדר יולדת בתחלת מרחשון כדקתני סוף ח' ותחלת ט' משמ' דמילתא דפסיקא היא דאי אמרת דבעיא ח' חדשים הראשוני' שלימי' א"כ לא משכחת לה דשיפרא דט' גרים אלא א"כ נתעברה בתחלת החדש וא"כ לר' יהודה משכחת לה דאשה יולדת (לח') [לו'] חדשים וב' ימים: והאמר שמואל אין אשה מתעברת כו'. לא הוה מצי למימר דר' יהודה איירי בנפלים מדנקט שמיני ותשיעי ולא נקט שלישי ורביעי:

אפי' ימים הראויין לספירת סתירת זבה תנן כמה הוא קשויה ר"מ אומר ארבעים וחמשים יום בשלמא לרב משכחת לה כרב אדא בר אהבה אלא ללוי קשיא אמר לך לוי מי קתני טהורה בכולן בימי נדה נדה בימי זיבה טהורה לישנא אחרינא אמרי א"ר לוי אין הולד מטהר אלא ימים הראויין להיות בהן זבה גדולה מ"ט [1]דמה ימים רבים כתיב א] אבא שאול משמיה דרב אמר אפילו ימים הראויין להיות בהן זבה קטנה מ"ט ימי וכל ימי התם כתיבי תנן כמה הוא קשויה ר"מ אומר אפי' ארבעים וחמשים יום קשיא לתרוייהו מי קתני טהורה בכולן קשתה בימי נדתה נדה בימי זיבתה טהורה תניא היה ר"מ אומר יש מקשה ק"נ יום ואין זיבה עולה בהן כיצד שנים בלא עת ושבעה נדה ושנים של אחר הנדה וחמשים שהולד מטהר ושמונים של נקבה ושבעה נדה ושנים של אחר הנדה אמרו לו א"כ יש מקשה כל ימיה ואין זיבה עולה בהן אמר להן מאי דעתייכו משום נפלים [2]אין קושי לנפלים ת"ר [3]יש רואה מאה יום ואין זיבה עולה בהן כיצד שנים בלא עת ושבעה נדה ושנים של אחר הנדה ושמונים של נקבה ושבעה נדה ושנים של אחר הנדה מאי קמ"ל לאפוקי ממ"ד [4]אי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם קמ"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם: ר' יהודה אומר דיה וכו': תניא רבי יהודה אומר משום רבי טרפון דיה חדשה ויש בדבר להקל ולהחמיר כיצד קשתה שנים בסוף שמיני ואחד בתחלת תשיעי ואפילו בתחלת תשיעי ילדה הרי זו יולדת בזוב אבל קשתה יום אחד בסוף שמיני ושתים בתחלת תשיעי ואפילו בסוף תשיעי ילדה אין זו יולדת בזוב אמר רב אדא בר אהבה ש"מ קסבר רבי יהודה שיפורא גרים איני והא אמר שמואל אין אשה מתעברת ויולדת [5]אלא למאתים ושבעים ואחד יום או למאתים ושבעים ושנים יום [6]או למאתים ושבעים ושלשה הוא דאמר כחסידים הראשונים דתניא חסידים הראשונים לא היו משמשין מטותיהן אלא ברביעי בשבת שלא יבואו נשותיהן

לידי

להיות בהן זבה גדולה. [ה] רש"י פירש לאפוקי י' וי"א דאינה ראויה להתחיל בהן זבה גדולה ור"מ פירש לאפוקי יום ראשון ויום שני של י"א דאינה ראויה עדיין להיות זבה גדולה אם לא תראה יום ג': **מאי** דעתיך משום נפלים. תימה דבלאו נפלים מצינן לאשכוחי יותר מק"נ כגון [1] יהודה וחזקיה ואחר הולד השני תספור שמונים לנקבה ושבעה ימים לנדה ושני ימים אחרי כן וי"ל דלא שכיח וא"ת והלא בלא קושי משכחת כל ימיה שלא תהא זבה כגון שהפילה אחר פ' לנקבה וז' לנדה וב' ימים אחר נדה ובשלמא בסמוך גבי יש רואה ק' ימים איכא למימר דבאחד ולד מיירי אי נמי בבן קיימא אבל הכא מיירי בנפלים מדקאמר אין קושי לנפלים ויש לומר דלא מיירי ביולדת בלא קשוי:

שיפורא גרים. פירוש שופר שתוקעין בר"ח בקדוש החדש תשיעי של עיבורה ואם תאמר והיכי מוכח דחדש לבנה גריס דילמא חדש תשיעי של אחר ח' חדשים של שלשים יום להריונה גריס אפי' הוא מתחיל באמצע חדש הלבנה וי"ל דאם כן הו"ל למימר דיה חדש אחרון אבל חדשה משמע חדש המבורר דיה חדש אחרון דהיינו חדש הלבנה וקאי [ש"מ] אמתני' כמו אבריתא אלא שנקבע בתלמוד אחר הבריתא א"נ משום דבריתא מוכחא דיולדת למקוטעין מדקתני אפי' בתחלת תשיעי ילדה ולא מיקרי חדש לענין חדש העיבור כיון דאין בו אלא יום אחד ולא שייך עליה למימר כמתניתין דיה חדשה. ונראה דלר' יהודה דבחדש ראשון של עיבור נמי שיפורא גרים ואם עיברה ביום אחרון של אדר יולדת בתחלת מרחשון כדקתני סוף ח' ותחלת ט' משמ' דמילתא דפסיקא היא דאי אמרת דבעיא ח' חדשים הראשוני' שלימי' א"כ לא משכחת לה דשיפרא דט' גרים אלא א"כ נתעברה בתחלת החדש ואשה יולדת (לח') [לו'] חדשים וב' ימים: והאמר שמואל אין אשה מתעברת כו'. לא הוה מצי למימר דר' יהודה איירי בנפלים מדנקט שמיני ותשיעי ולא נקט שלישי ורביעי:

יש רואה ק' יום. פירוש אם תראה בחדש ט' אלא ולאי שיפורא גריס ונראה דלרבי יהודה שיפורא דט' חדשים גריס ואם נתעברה בסוף החדש יולדת בתחלת תשיעי דאי בעינן שמונה הראשונים שלמים א"כ כי נתעברה בסוף החדש שיפורא דט' הוה ליה עשירי אא"כ נתעברה בתחלת החדש: והא